

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ»

παρουσίαση:

κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, Πρόεδρος ΣΕΒ

&

κ. Jacques Schraven, Πρόεδρος VNO-NCW

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2003

Η Ευρώπη διαθέτει πάνω από 20 εκατομμύρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν πηγή παραγωγικότητας, απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης.

Ο ρόλος τους είναι κρίσιμος για τις εθνικές οικονομίες, τόσο για το υψηλό ποσοστό που αντιπροσωπεύουν στην επιχειρηματική κοινότητα, όσο και για την προσαρμοστικότητα σε μεταβαλλόμενες συνθήκες, την ικανότητα να επινοούν και να δημιουργούν νέες μορφές παραγωγής, τη συμβολή τους στην απασχόληση.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται να αναδιοργανωθούν μεγιστοποιώντας τη δικτύωσή τους και αναζητώντας ρόλο και μερίδιο σε επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες. Εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση είναι ο διαρκής εκσυγχρονισμός τους, τόσο σε εξοπλισμό όσο και σε συστήματα λειτουργίας και διοίκησης, ώστε να προσαρμοσθούν έγκαιρα στα νέα δεδομένα του μεταβαλλόμενου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος. Ο έγκαιρος προσανατολισμός στις νέες τάσεις και η αξιοποίηση των τεχνολογιών είναι βασική προϋπόθεση που καμία επιχείρηση σήμερα δεν μπορεί να αγνοήσει.

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για το επιχειρηματικό πνεύμα, οι μΜΕ πρέπει να αποτελούν τον κεντρικό άξονα οποιασδήποτε πολιτικής που αφορά τις επιχειρήσεις και τα Κράτη έχουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που να τις στηρίζει. Πρέπει να δοθεί η μέγιστη δυνατή σημασία στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, εξαλείφοντας παράγοντες που εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα και εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε γνώσεις, κεφάλαια, και τεχνολογία.

Η Πράσινη Βίβλος για την επιχειρηματικότητα που εξέδωσε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει με σαφήνεια τομείς που πρέπει να βελτιωθούν και τρόπους με τους οποίους οι μΜΕ θα οδηγηθούν σε πορεία ανάπτυξης. Αναγνωρίζει το έλλειμμα επιχειρηματικότητας που διαπιστώνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Υπογραμμίζει με κατηγορηματικό τρόπο το ρόλο των μΜΕ τονίζοντας ότι πρέπει να υπάρξει ευνοϊκό κλίμα για να δημιουργηθούν και να αναπτυχθούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι

οποίες και θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη για νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη. Η φιλοσοφία «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» («think small first») πρέπει να στηριχθεί και να προωθηθεί σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις πολιτικές. Η Ευρωπαϊκή Χάρτα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έχει δώσει επίσης σαφή οριοθέτηση των τομέων που πρέπει να επικεντρωθούν οι πολιτικές και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν. Η αποτίμηση για το που βρίσκεται η εφαρμογή της Χάρτας στα Κράτη-Μέλη αποτελεί χρήσιμη αναφορά με αξιοποιήσιμα συμπεράσματα για τις αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις.

Το πρώτο ζήτημα που εξετάσαμε σήμερα ήταν η καινοτομία και είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε τόσο την επιχειρηματική εμπειρία όσο και τη σημασία που αποδίδεται και τις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε κρατικό επίπεδο.

Η έννοια της καινοτομίας είναι μοχλός ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και μπορεί να δώσει λύσεις στα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ. Περιλαμβάνει επαναστατικές αλλαγές αλλά και μεταβολές που έχουν σαν αποτέλεσμα τη συνεχή βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών. Είναι αποτέλεσμα συνέργειας της διαρκούς έρευνας της αγοράς με την αξιοποίηση της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης.

Υπάρχει χώρος για καινοτομίες σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και σε αναπτυσσόμενες ή ώριμες αγορές. Στην ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει ο εντοπισμός των αναγκών της αγοράς και η ανάπτυξη προϊόντων για την κάλυψή τους.

Η ανάπτυξη επαναστατικών καινοτομικών νέων προϊόντων δημιουργεί νέες τάσεις και ανάγκες στην αγορά, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων, στην πρόοδο των επιχειρήσεων και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Ένα θέμα που απασχολεί τις επιχειρήσεις που βασίζονται στην ανάπτυξη καινοτομιών είναι η προστασία της γνώσης τους. Οι μικρομεσαίες δεν έχουν την οικονομική και νομική δύναμη να παρακολουθούν και να μάχονται για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων τους και στη συζήτηση για την ευρωπαϊκή πατέντα πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτή η αδυναμία.

Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί η κουλτούρα της καινοτομικής σκέψης στις ΜΜΕ, όπου κύριο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μπορεί και πρέπει να είναι η γνώση, η έρευνα και η ανάπτυξη. Και όσο πιο έγκαιρα ευαισθητοποιηθούν οι ΜΜΕ και αποκτήσουν την αίσθηση του επείγοντος σχετικά με τις έννοιες αυτές τόσο πιο γρήγορα θα προσαρμοσθούν στο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Χρειάζεται επίσης να καθιερωθεί η επιβράβευση και η στήριξη των καινοτομικών ιδεών και των επιχειρήσεων που τις εφαρμόζουν.

Ο δεύτερος τομέας που συζητήσαμε ήταν το πλαίσιο των κανονιστικών ρυθμίσεων όπου λειτουργούν σήμερα οι επιχειρήσεις. Ο μεγάλος όγκος των κανονισμών και οι διοικητικές επιβαρύνσεις περιορίζουν όλο και περισσότερο τη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Η πολυνομία, η δαιδαλώδης γραφειοκρατία, η διοικητική πολυπλοκότητα διογκώνουν συνεχώς το κόστος και αποδυναμώνουν το επιχειρηματικό πνεύμα.

Η χρησιμότητα και η αξία των διοικητικών ρυθμίσεων πολλές φορές αναιρείται από την υπέρμετρη ή υπερβολική εφαρμογή, που συχνά έχουν αποτελέσματα ιδιαίτερα αρνητικά για την ομαλή επιχειρηματική δράση.

Στόχος μας, και κυρίως του Κράτους που έχει ρυθμιστικό ρόλο, είναι να προχωρήσουμε ουσιαστικά προς μία ολοκληρωμένη, συστηματική και συνεπή προσέγγιση με σκοπό τη μείωση αυτού του κανονιστικού βάρους.

Η έννοια του impact assessment παραμένει πάντα επίκαιρη και ουσιώδους σημασίας, καθώς είναι πάγιο αίτημα των επιχειρήσεων να εξετάζονται και να αποτιμώνται οι συνέπειες που επιφέρουν οι υφιστάμενοι και οι προτεινόμενοι κανονισμοί και νόμοι.

Όπως ακούσαμε και από την επιχειρηματική εμπειρία, κρίσιμη σημασία πολλές φορές δεν έχουν μόνο οι διαδικασίες, αλλά και ο χρόνος που εγκρίνεται ένα επενδυτικό σχέδιο, καθώς η υπερβολική καθυστέρηση μπορεί να καταστήσει την επενδυτική πρόθεση άκαιρη και τελικά να εγκαταλειφθεί. Σημειώθηκε δε ότι στη σημερινή εποχή των τεχνολογικών εξελίξεων τέτοιου είδους καθυστερήσεις αφενός είναι επιζήμιες, αφετέρου δε δημιουργούν ζήτημα ανταγωνισμού, καθώς υπάρχει διαφοροποίηση των διαδικασιών στις διάφορες χώρες.

Στη συνέχεια αναφερθήκαμε στο φλέγον ζήτημα της χρηματοδότησης, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την δημιουργία, την επιβίωση και την ανάπτυξη οποιασδήποτε μικρομεσαίας επιχείρησης.

Η πρόσβαση στη χρηματοπιστωτική αγορά έχει αναδειχθεί στο μεγάλο άγος των επιχειρηματιών, οι οποίοι επιθυμούν την πρόοδο και την ανάπτυξη αλλά αντιμετωπίζουν ανυπέρβλητα εμπόδια για την εξεύρεση των αναγκαιών πόρων. Κεντρικό σημείο αναφοράς στην ίδρυση, λειτουργία και ανάπτυξη μιας επιχείρησης – και πολύ περισσότερο της μικρομεσαίας – είναι η διαθεσιμότητα κεφαλαίων και η προσβασιμότητα στις χρηματοδοτικές πηγές.

Χρειάζεται να καθιερωθεί μία φιλοσοφία που θα στηρίζει πρακτικά τις μΜΕ με καινοτομικές ιδέες, οι οποίες αφού μελετηθούν και τύχουν της απαραίτητης επεξεργασίας, μπορούν να αποτελέσουν τονωτική ένεση για τις μΜΕ και διατυπώθηκαν τέτοιες προτάσεις.

Πρέπει να δημιουργηθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο όπου και οι μικρομεσαίες που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο να μπορούν να δέχονται επενδυτικά κεφάλαια από Φορείς, Ασφαλιστικά Ταμεία και από ιδιώτες, σε συνδυασμό με την ύπαρξη των κατάλληλων κινήτρων.

Είναι ανάγκη να εφαρμοσθεί ένα δικαιότερο σύστημα φορολόγησης των μΜΕ εκείνων οι οποίες επανεπενδύουν τα κέρδη τους, καθώς χρειάζεται να ενθαρρύνεται η αυτοχρηματοδότηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων.

Απαραίτητη επίσης είναι η δραστική βελτίωση των διαδικασιών πληρωμής προς τις μΜΕ από Κρατικούς Φορείς και Οργανισμούς. Σε κάθε περίπτωση η ελαχιστοποίηση στις προθεσμίες πληρωμής θα ωφελήσει την ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που πολλές φορές αποτελεί ζωτικής σημασίας ανάγκη για αυτές.

Σε ότι αφορά τις Τράπεζες, οι μικρομεσαίες εκτιμούν ότι μπορούν και πρέπει να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις τους με πνεύμα συνεργασίας και στήριξης. Πρέπει οι Τράπεζες να εξειδικευθούν σε χρηματοδοτικά εργαλεία ειδικά για τις μΜΕ και τις ανάγκες τους, να παρέχουν πανευρωπαϊκές υπηρεσίες και να υποβοηθούν τις καινοτομικές ιδέες, τα επενδυτικά σχέδια, τις διεθνείς συνεργασίες.

Οι τραπεζικές πιστώσεις προς τις μικρομεσαίες αποτελούν ζωτική ανάγκη την οποία σε κάθε περίπτωση πρέπει οι Τράπεζες να αντιμετωπίζουν με τραπεζικά κριτήρια, λαμβάνοντας όμως υπόψη το είδος της επιχείρησης, τη βιωσιμότητα, την αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση ΜΜΕ μέσω ιδιωτικών κεφαλαίων παραμένει μία ελάχιστη αναπτυγμένη αγορά, η οποία χρειάζεται να εξελιχθεί. Ο τραπεζικός δανεισμός μπορεί να παραμένει σημαντική πηγή άντλησης πόρων, που όμως εκτιμάται ότι θα δυσχεραίνεται στο μέλλον και προς τούτο πρέπει να αναζητηθούν νέες πηγές χρηματοδότησης.

Πρέπει να αναπτύξουμε και τη έννοια της αποδοχής της αποτυχίας, η οποία μπορεί να οφείλεται και στην έλλειψη χρηματοδότησης. Ας δίνεται η ευκαιρία για μια νέα αρχή που μπορεί να αποβεί επιτυχέστερη, δημιουργώντας το ζητούμενο που είναι η ανάπτυξη και η απασχόληση.

Σημειώθηκε επίσης ότι η έλλειψη επαρκούς ευελιξίας στις αγορές εργασίας αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα της Ευρώπης. Πρέπει να βελτιώσουμε αισθητά την ποιότητα του εργατικού δυναμικού, μέσω εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και επανακατάρτισης των εργαζόμενων. Και προς αυτήν την κατεύθυνση σημαντικές είναι οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται για τη σύνδεση παραγωγής και εκπαίδευσης και για την διδασκαλία της επιχειρηματικότητας σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος, έτσι ώστε να στρέψουμε όλο και περισσότερους νέους ανθρώπους να γίνουν επιχειρηματίες ή να στελεχώσουν τις επιχειρήσεις.

Ρόλο στην ανάπτυξη των μΜΕ διαδραματίζουν και οι μεγάλες εταιρίες, όταν στηρίζουν και προωθούν τον θεσμό της υπεργολαβίας, αναπτύσσοντας συνεργασίες σε υγιή βάση με τις χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις βοηθώντας τις να σταθούν και να εξελιχθούν και φυσικά όταν υπάρχουν συμφωνίες με λογικούς όρους και περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό οι καθυστερήσεις πληρωμών. Στο πεδίο του έντονου ανταγωνισμού, υπάρχει και ο παράγων της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων «φιλτράρεται» και μέσα από την ποιότητα.

Οι εθνικές οικονομίες χρειάζονται την ευρωστία των μικρών και μεσαίων εταιριών για να είναι στην τροχιά της βελτίωσης και της ανάπτυξης.

Υπάρχει μία τάση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, οι ρυθμίσεις όμως και οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται πρέπει πρωτίστως να λαμβάνουν υπόψη τους την ιδιαιτερότητα των μικρομεσαίων εταιριών. Εάν θέλουμε στην Ευρώπη να επιβραβεύουμε το ταλέντο, την εφευρετικότητα και την δημιουργικότητα, τότε οι μικρομεσαίες είναι μία κατάλληλη πλατφόρμα και προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν όλες οι δυνάμεις της κοινωνίας.